

TELŠIŲ „ATEITIES“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

Vizito laikas – 2012 m. gegužės 7–11 d.

Vizito tikslas – mokyklos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Audronė Šarskuvienė, vadovaujančioji vertintoja;

Andrius Norkus, Žydrūnė Pilkauskienė, Jolanta Andriuškevičienė, Vida Makutienė, Sigitas Alubauskas.

Išorės vertintojai stebėjo 108 ugdomasias veiklas: pamokas, specialiąsias pratybas, neformaliojo švietimo užsiėmimus ir klasių valandėles. Vizito metu buvo gilinamasi į mokyklos vadovų ir aptarnaujančio personalo, mokinių, mokytojų veiklą, jie stebėti natūralioje aplinkoje ir darbo vietose, kalbėtasi su mokyklos darbuotojais, savivaldos institucijų atstovais, mokiniais ir jų tėvais. Išanalizuoti mokyklos veiklos dokumentai, Telšių r. savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros, sporto ir jaunimo skyriaus pateikta informacija apie mokyklą. Išvadų pagrindimui naudotasi NMVA užsakymu atliktos mokyklos mokinių ir jų tėvų nuomonės apie mokyklos veiklą tyrimo statistine ataskaita (toliau – STA).

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Telšių 8-oji vidurinė mokykla atidaryta 1995 m. rugsėjo 1 d. 1996 m. atidarytas mokyklos plaukimo baseinas (iki šiol tai vienintelė turinti baseiną mokykla Telšiuose). Nuo 2011–09–01 pagal Telšių rajono savivaldybės tarybos patvirtintą rajono mokyklų tinklo optimizavimo planą Telšių „Ateities“ vidurinė mokykla tapo pagrindine.

Mokykla įsikūrusi miesto pakraštyje, yra viena iš keturių Telšių miesto mokyklų (visai šalia – renovuota ir tuo patrauklesnė „Kranto“ pagrindinė mokykla), vykdančių pagrindinio ugdymo programą. Nuo 2007-ųjų metų prie mokyklos prijungtas Degaičių skyrius, kuriame yra jungtinė 2/3 klasė, priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo grupės. Mokinių skaičius ugdymo įstaigoje kasmet mažėja. Šiuo metu pagrindinėje mokykloje mokosi 417 mokinių, Degaičių skyriuje – 10 pradinukų, 16 vaikų ikimokyklinio, 6 – priešmokyklinio ugdymo grupėse. Mokykloje išorės vertintojų vizito metu dirbo 48 mokytojai (20 mokytojų metodininkų, 21 vyr. mokytojas, 7 mokytojai).

Mokinių socialinę-ekonominę padėtį mokykla vertina kaip vidutinę. 216 (50,6 proc.) mokinių gyvena socialiai remtinose šeimose. Ugdymo įstaiga didžiausią dėmesį skiria mokinių (ypač neįgaliųjų) poreikių tenkinimui – pagalbą mokiniams teikia sukomplektuota pagalbos mokiniui komanda: specialusis pedagogas, psichologas, vyr. logopedas, socialinis pedagogas, mokytojo padėjėjas, 2 pedagogo padėjėjai, aktyviai mokykloje veikia Vaiko gerovės komisija. Nuo 1997 m. ugdymo įstaiga vykdo neįgaliųjų integracijos projektą, kurio tikslas – neįgaliųjų ugdymo kokybės gerinimas, siekiant socialinės integracijos. Šiuo metu mokykloje mokosi 7 judėjimo negalę turintys vaikai. Projektą remia Telšių ir Švedijos Satilla Hyssna LIONS klubai. Padedant rėmėjams mokykla sudaro neįgaliesiems reikalingas ugdymo (-si) sąlygas: yra įvažiavimas į mokyklą, įrengtas keltuvas baseine, neįgaliesiems pavėžėti pritaikytas autobusas, gauta kompiuterių, treniruoklių reabilitacijos kabinetui ir kitų ugdymo priemonių. Vaikams, turintiems judesio ir padėties sutrikimų, įrengtas darbo ir poilsio kambarys. Dalis kūno kultūros pamokų yra vedamos baseine. Mokykla vykdo rajoninį projektą, kurio metu rajono antrų klasių mokiniai yra mokomi plaukti. Ieškodama būdų, kaip geriau tenkinti mokinių poreikius, mokykla antri metai pradinių klasių mokiniams organizuoja kryptingo meninio ugdymo veiklą. Mokyklos ugdytiniai aktyviai dalyvauja konkursuose, olimpiadose, akcijose ir kituose renginiuose. Pagirtinas ugdymo įstaigos dėmesys tradicijų puoselėjimui: skoningai įrengtas mokyklos istorijos muziejus, yra jauki Šlovės galerija, tradiciniuose renginiuose naudojama mokyklos atributika ir kt.

Mokyklą aptarnauja centralizuota buhalterija. Mokinio krepšelio lėšų pakanka tik būtiniausioms ugdymo reikmėms finansuoti, savivaldybės finansavimas taip pat nepakankamas, tačiau skolų mokykla neturi.

Dalyvaudama MTP plius projektuose „Bendrojo lavinimo mokyklos modernizavimas“ bei „Technologijų, menų ir gamtos mokslų infrastruktūra“, gaudama rėmėjų lėšų ir pasinaudodama tėvų parama mokykla gerina ugdymo (-si) sąlygas: įrengti specializuoti technologijų, gamtos mokslų, muzikos, informacinių technologijų ir du edukaciniai kabinetai. Visi mokomieji kabinetai aprūpinti kompiuteriais, yra interneto prieiga. Bendruomenės poreikius tenkina biblioteka, kurios skaitykloje itin sėkmingai veikia profesinio informavimo taškas.

Didžiausia mokyklos problema – pastato būklė. Ugdymo įstaigoje pakeista tik dalis langu, pastato stogas ir sienų siūlės praleidžia drėgmę, todėl žiemą mokykloje šalta, be to, lubos, sienos atrodo labai neestetiškai – apsilupinęję dažai, matyti nuotekos, yra pelėsio. Mokykla stengiasi ir tokiomis sąlygomis kurti jaukumą (iniciatyvi mokyklos gražinimo grupės veikla), tačiau tai pavyksta tik iš dalies.

II. MOKYKLOS STIPRIEJI IR TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI

Stipriosios mokyklos veiklos sritys

1. Tinkamai puoselėjamos mokyklos tradicijos ir laikomasi ritualų. Mokyklos tradicijos bei ritualai pasižymi savitais bruožais ir yra tinkamai puoselėjami. Mokslo metai pradedami švente, kurios metu giedamas mokyklos himnas. Kasmet vyksta Mokytojų dienos renginiai, naujametinis karnavalas, „Savaitė be patyčių“, minimos Laisvės gynėjų, Tolerancijos, Pilietiškumo dienos, švenčiamos Užgavėnės, organizuojama Kaziuko mugė, mokiniai dalyvauja švaros akcijoje „Darom“. Dešimtokams organizuojamos Šimtadienio ir Paskutiniojo skambučio šventės (mokykloje nebelikus vienuoliktokų, šventę organizuoja mokytojai). Prasmingai minima pasaulinė neįgaliųjų diena – vykdomas projektas „Gerumo vėjas“, į kurį įtraukiami ir mokyklos socialiniai partneriai. Išskirtinė tradicija ir šventė – mokyklos Šlovės galerijos papildymas nauju nariu. Kasmetinė tradicija jau tampa socialinių partnerių pagalba sodyboje organizuojama stovykla. Telkdama bendruomenę mokykla organizuoja muges, kuriose tėvai ir kiti bendruomenės nariai moko amatų, prekiauja rankdarbiais.

2. Paveikus pageidaujamo elgesio skatinimas. Mokykloje priimtas ir tinklalapyje skelbiamas mokinio Garbės kodeksas, kuriame apibrėžtas pageidaujamas mokinių elgesys, skatinimas už gerą elgesį, numatomos nuobaudos už kodekso nesilaikymą. Pokalbio su Mokinių prezidentūra metu paaiškėjo, kad mokiniai ne tik žino mokinio garbės kodeksą, bet ir dalyvavo jį kuriant. Aktyvumas, lankomumas, geras mokymasis skatinamas apdovanojant mokinius padėkos raštais, saldžiais prizais, atminimo dovanėlėmis, organizuojant ekskursijas. Informacija apie mokinių pasiekimus skelbiama tinklalapyje. Labiausiai nusipelnę mokyklai bendruomenės nariai pretenduoja patekti į Šlovės galeriją. Pokalbių su mokiniais, Vaiko gerovės komisija ir administracija metu paaiškėjo, kad dalyvavimas „Olweus“ projekte bei mokytojų budėjimas pertraukų metu pastebimai sumažino patyčių atvejų mokykloje.

3. Pakankamai kryptinga partnerystė su kitomis institucijomis. Mokykla palaiko ilgalaikius ryšius su socialiniais partneriais: Telšių ir Satila/Hyysna (Švedija) Lions klubais, Varnių M. Valančiaus vidurine mokykla, K. Praniauskaitės viešąja biblioteka, Mokytojų švietimo centru, lopšeliu-darželiu „Eglutė“, Kuršėnų Pavenčių vidurine mokykla, Socialinės paramos ir rūpybos skyriumi, Telšių miesto bendruomene „Artumos šviesa“. Partneriai iš Švedijos prisideda ir prie materialinės mokyklos gerovės kūrimo, ypač aplinkos pritaikymo neįgaliųjų reikmėms. Kartu su AB „Žemaitijos pienas“ ir Telšių rajono savivaldybe jau antri metai vykdoma trišalė socialinė akcija „Antrą klasę Telšiuose baigi – plaukti moki“, kurios tikslas – suteikti galimybių Telšių rajono ugdymo įstaigose besimokantiems antros klasės mokiniams lankyti ir baigti plaukimo mokymo programą bei gauti šios programos baigimą liudijantį diplomą. Praktiką mokykloje atlieka

Žemaitijos kolegijos studentai. Bendraujama ir su Telšių vyriausiojo policijos komisariato sporto klubu „Žemaičių lokys“.

4. Nuosekli ir logiška daugumos pamokų struktūros kokybė. Daugumos stebėtų pamokų struktūros kokybė buvo pakankamai kryptinga, nuosekli, logiška. Mokytojai pamoką pradėjo uždavinio skelbimu, dažniausiai racionaliai paskirstė laiką naujos medžiagos aiškinimui, pratyboms, žinių ir gebėjimų įtvirtinimui. Dalies pamokų uždaviniai derėjo su priemonėmis ir metodais bei buvo orientuoti į mokymosi rezultata. Dauguma mokytojų gerai suvokė, ko siekia mokydami.

5. Gera tėvų informavimo kokybė. Mokyklos bendruomenės nariai džiaugiasi elektroninio dienyno TAMO galimybėmis, kurios yra išnaudojamos teikiant tėvams informaciją apie jų vaikų pasiekimus, lankomumą ir pan. Taip pat mokykloje taikomos alternatyvios tėvų informavimo formos, tokios kaip tėvų konsultavimo dienos („Mokytojo valanda“, „apskriti stalai“), kurių metu tėvai susitinka su kiekvienu dėstančiu mokytoju, aptaria jų vaikų pažangą, kitus rūpimus klausimus. Prieš visuotinius tėvų susirinkimus vyksta mokytojų ir tėvų individualūs pokalbiai (du–tris kartus per metus). STA duomenimis, 91,8 proc. tėvų pritaria teiginiui, kad jiems „pakanka informacijos apie vaiko mokymąsi ir elgesį mokykloje“, 92,4 proc. tėvų – teiginiui „man įdomūs ir naudingi tėvų susirinkimai“.

6. Tinkamas daugumos mokinių įsitraukimas į pamokos veiklas. Stebėtoms pamokoms mokiniai dažniausiai buvo pasiruošę: turėjo reikalingas priemones, dauguma buvo atlikę namų darbus. Daugelyje stebėtų veiklų mokiniai pasitikėjo savo jėgomis ir greitai įsitraukė į darbą, buvo aktyvūs, kėlė rankas, noriai atsakinėjo, nebijojo klausti, prisiėmė atsakomybę už savo mokymąsi. STA duomenimis, 69,9 proc. mokinių pritaria teiginiui „Didžioji dauguma mūsų klasės mokinių rimtai žiūri į mokymąsi“, o 64,5 proc. – teiginiui „Man patinka ir įdomu mokytis“. Geri mokinių savarankiško darbo įgūdžiai, gebėjimas surasti informaciją įvairiuose šaltiniuose, pasirinkti tinkamą užduoties atlikimo būdą, įsivertinti ir reflektuoti savo mokymąsi fiksuoti dalyje stebėtų pamokų.

7. Aktyvus mokinių dalyvavimas neakademinėje veikloje. Mokyklos ugdytiniai sėkmingai pasirodė, prizines vietas laimėjo vertimų („Tavo žvilgsnis“), piešinių („Aš saugus, kai tu šalia“); meninio skaitymo („Raštingiausias pradinukas“), „Kalbų kengūros“, nacionaliniame Vinco Kudirkos dailyrasčio, poezijos (skirtas tarptautiniams miškų metams) konkursuose, Telšių rajono geografijos, biologijos olimpiadose, Telšių rajono mokyklų konkurse „Mano klasė – savo krašto praeities žinovė“. Geri mokyklos mokinių sportiniai laimėjimai: rajono kvadrato varžybose mokyklos komanda tapo 2 vietas laimėtoja; plaukimo varžybose iškovotos 1, 2 ir 3 vietos; rajono mokinių komandų krepšinio varžybose laimėta 2 vieta; kvadrato varžybose – 3 vieta; 5–6 kl. varžybose „Drąsūs, stiprūs, vikrūs“ – 2 vieta. Muzikuojanti grupė „Ateitukai“ – respublikinio dainų konkurso „Lai skamba dainos...“ I vietos laimėtoja. Aktyvus mokinių dalyvavimas ir pasiekimai įvairiuose rajono ir šalies projektuose, konkursuose rodo, kad mokykloje sudaromos geros sąlygos mokinių saviugdai ir saviraiškos poreikiams tenkinti.

8. Tikslingas rūpinimasis mokiniiais. Mokykloje dirba socialinė pedagogė, psichologė, specialioji pedagogė, logopedė, sveikatos priežiūros specialistė, mokytojų padėjėjos. Ugdomo įstaigos vadovai, pagalbos mokiniui specialistai bendradarbiauja su šalies ir užsienio partneriais. Itin veiksmingas mokyklos bendradarbiavimas su Švedijos specialiojo ugdymo įstaigomis pedagogų kvalifikacijos tobulinimo, finansinės paramos gavimo srityse. Nuo 1997 metų mokykloje vykdomas neįgaliųjų socialinės integracijos projektas, kurio tikslas – neįgaliųjų ugdymo kokybės gerinimas. Projektą remia Telšių LIONS klubas, o nuo 1999 m. pagalbą pasiūlė ir Švedijos Satilla Hyssna LIONS klubas. Rėmėjai padėjo įrengti įvažiavimą į mokyklą, dovanoto autobuso, pritaikytą neįgaliesiems pavėžėti, kompiuterių, treniruoklių, keltuvažį (baseine) ir kt. ugdymo proceso priemones. Mokykloje sėkmingai įgyvendinamas sveikatinimo projektas, kurio metu antrų klasių mokiniai yra mokomi plaukti, puoselėjama tarpusavio paramos atmosfera. Iš pokalbių su mokiniiais paaiškėjo, kad dauguma jų žino apie mokykloje teikiamą pagalbą ir dalyvauja prievartos, nusikalstamumo ir žalingų įpročių prevencijos renginiuose. Priemonės teikiant socialinę, pedagoginę, psichologinę pagalbą daugeliu atveju yra tikslingos ir dera tarpusavyje.

9. Veiksmingas mokinių profesinis švietimas. Mokykla supažindina mokinius su tolimesnio mokymosi galimybėmis organizuodama susitikimus su profesinių bei aukštųjų mokyklų

atstovais, verslininkais. Mokykloje veiksmingai įgyvendinami profesinių renginių ciklai – susitikimai su Šiaulių profesinio rengimo centru, Klaipėdos aukštosios verslo mokyklos, Šiaulių universiteto ir kitų mokymo įstaigų dėstytojais ir studentais. Sėkmingai dalyvauta organizacijos Drem Foundation projekte – specialybių mugėje, Socialinių mokslų kolegijos ir DnB NORD organizuotame konkurse „Ekonomiškiausia klasė“, verslumo savaitėse. Veiksminga, patraukli (savaitės renginių metu „važinėja karjeros traukiniai“) ir rezultatyvi jaunųjų verslininkų būrelio „Eldoradas“ veikla. Vykdydama mokinių profesinio švietimo programą mokykla sudaro galimybių susipažinti su profesijomis visų amžiaus tarpsnių mokiniams. Vyksta susitikimai su darbo biržos atstovais – mokiniai informuojami apie paklausias profesijas bei pokyčius darbo rinkoje, mokomi priimti racionalius profesijos rinkimosi ir karjeros planavimo sprendimus, derinti saviraiškos bei individualius asmens tobulėjimo poreikius su darbo rinkos reikalavimais. Sėkmingas profesinis švietimas vykdomas nuo pirmos klasės, beveik visi mokiniai gauna nuoseklią ir reguliarią pagalbą vertindami savo galimybes ir rinkdamiesi tolimesnę mokymosi kryptį. Mokyklos profesinio informavimo taško rezultatyvi veikla pristatoma mokyklos, miesto pedagoginei bendruomenei, skleistina respublikoje.

10. Geras dėmesys personalui ir jo darbo organizavimas. Už mokytojų ir kitų darbuotojų indėlį į mokyklos veiklą, gerus ugdymo rezultatus, mokinių dalyvavimą įvairiose olimpiadose, konkursuose, varžybose, projektuose ir kitomis progomis mokytojai skatinami padėkos raštais, apdovanojami knygomis, jiems reikiamos padėkos žodžiu mokslo metų pabaigos šventėse. Aptarnaujančio personalo darbas ir veikla užtikrina švarią aplinką. Mokyklos teritorija prižiūrima, tvarkinga: laiku pjaunama žolė, prižiūrimi želdiniai ir gėlės, įrengti masyvūs mediniai suolai poilsiui. Bendrosios mokyklos erdvės švarios, prižiūrimos, jas puošia mokinių ir tautodailininko dovanoti darbai, tačiau dėl nesandarių mokyklos pastato stogo ir sienų siūlių, būtinas skubus, lubų, sienų ir langų remontas. Iš pokalbių paaiškėjo, kad kiemsargiai ir valytojos darbo įrankiais, švaros palaikymo priemonėmis aprūpinami pakankamai ir laiku. Valytojoms mokyklos lėšomis buvo nupirka medžiaga, iš kurios jos pasisiuvo darbinis švarkus. Darbuotojų teisės ir pareigos numatytos vidaus darbo tvarkos taisyklėse, kitų bendruomenės narių – nuostatuose. Mokyklos direktorės teigimu, su Nuostatais ir Vidaus darbo tvarkos taisyklėmis darbuotojai pasirašytinai nesupažindinti, tačiau kasdienėje veikloje jų paisyti ir laikosi.

Tobulintinos mokyklos veiklos sritys

1. Mokymą aktyvinančių metodų taikymas 5–10 klasių pamokose. Daugelyje stebėtų pamokų retai taikyti mokymą (-si) aktyvinantys metodai – dažniausiai naudoti tradiciniai: savarankiškas darbas, aiškinimas, demonstravimas, diskusija, paskaita, pokalbis. Dalis mokytojų pamokose taikė įvairias ugdomosios veiklos formas: organizavo darbą grupėmis, skyrė diferencijuotų ir individualizuotų užduočių, integravo mokomuosius dalykus. Tinkamai parinkti mokymo metodai ragino mokinius mąstyti, remtis patirtimi, daryti išvadas, kūrė patrauklią mokymosi aplinką, tačiau daugelyje pamokų (išskyrus 1–4 klasėse stebėtas pamokas) dominavo mokytojo veikla. Kai kuriose pamokose mokytojo vadovavimas neskatinavo mokinių savarankiškumo, metodai – bendradarbiavimo. Apibendrinę pamokų stebėjimo protokolus vertintojai daro išvadą, kad tobulinant mokymo nuostatas ir būdus 5–10 klasėse mokymo kokybė pagerėtų. Pamokų stebėjimo duomenys patvirtina ir mokykloje dominuojančias klasikinio mokymo tradicijas, kai mokytojas prisiima aktyvaus informacijos perteikėjo vaidmenį, tokiu būdu nesudarydamas sąlygų aktyviam mokinių mokymuisi. Dalyje pamokų akivaizdžiai stigo metodų, padedančių įtraukti į aktyvią mokymosi veiklą didesniąją dalį mokinių. Tikėtina, kad ugdomosios veiklos būdų, metodų ir užduočių įvairovė 5–10 klasių pamokose stiprintų mokinių mokymosi motyvaciją, mokymą (-si) darytų patrauklesnį ir didintų sėkmingo išmokimo galimybes.

2. Ilgalaiškių planų rengimo kokybė. Ugdymo įstaigoje bendro susitarimo dėl mokytojo veiklos planavimo struktūros, principų, turinio nėra. Ugdymo turinys mokykloje planuojamas ir detalizuojamas pagal dalyko programai skiriamą valandų skaičių. Dalykų mokytojai rengia ilgalaikius planus patys arba naudojasi Švietimo plėtotės centro parengtais ilgalaikiais planais,

tačiau jų nepritaiko pagal šios mokyklos mokinių poreikius ir gebėjimus. Planai suderinami su kuruojančiu vadovu. Dalyje ilgalaikių planų nenumatyta vertinimas, neaišku, kiek valandų yra skiriama vienai ar kitai mokymo veiklai, temai ar ciklui, daugumoje – fragmentiškai suplanuotas arba visai nesuplanuotas integravimas. Vertintojai konstatuoja, kad ilgalaikių planų rengimo kokybė tobulintina. Jei mokytojai planuodami ilgalaikio ugdymo turinį atsižvelgtų į mokinių pasirengimo lygį, iš anksto numatytų, kokie mokinių gebėjimai bus tikrinami, kaip bus integruojamos giminiškos dalykų programos, tikėtina, ugdymo procesas būtų tikslingesnis, kryptingesnis, labiau tenkintų mokinių poreikius. Bendri visų mokytojų susitarimai dėl ugdymo planų struktūros ir principų sudarytų geresnes sąlygas įgyvendinti mokyklos veiklos uždavinius ir numatytus prioritetus, puoselėti įstaigos deklaruojamas vertybes.

3. Išmokimo stebėjimas pamokoje. Vizito metu didžioji dauguma mokytojų nuolat stebėjo mokinių veiklą, tikrino, kiek jie suprato, ką išmoko, tačiau dažniausiai akcentuotas mokinių aktyvumas pamokose, o gauta vertinimo informacija nepanaudota konstruktyviems sprendimams dėl tolimesnio mokymo (-si) priimti. Tik pavienėse pamokose vertinimo informacija, gauta stebint mokinių išmokimą, buvo tikslingai panaudota ugdymo procesui koreguoti. 54,63 proc. stebėtose veiklose išmokimo stebėjimas buvo nepakankamas, ne visada analizuotos mokinių daromos klaidos, grįžta prie nesuprastų dalykų. Vertintojai daro išvadą, kad išmokimo stebėjimas pamokose yra vienas iš tobulintinų mokyklos veiklos aspektų. Siekiant pakeisti mokykloje nusistovėjusias mokymo nuostatas bei tobulinti išmokimo stebėjimą, vertėtų apsvarstyti mokytojų profesinių kompetencijų šiais klausimais tobulinimo galimybes.

4. Dalykų ryšiai ir integracija. Tarpdalykiniai ryšiai ir integracija ugdymo procese nėra sistemingi. Į 1–4 klasių mokomųjų dalykų ir neformaliojo švietimo turinį integruojamos bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, mokinių mokėjimo mokytis, komunikavimo, darnaus vystymosi, kultūrinio sąmoningumo, sveikatos ir gyvenimo įgūdžių programos. 1–4 klasėse žmogaus sauga integruojama į lietuvių kalbos, matematikos, pasaulio pažinimo, dailės ir technologijų, kūno kultūros pamokas, 5–10 klasėse – į chemijos, biologijos, fizikos, technologijų, kūno kultūros pamokas, klasių auklėtojų veiklą. 7 klasėje informacinių technologijų kursas integruojamas su lietuvių kalbos, aštuntoje – su biologijos mokymu. Ilgalaičiuose planuose abstrakčiai numatyta vidinė (skirtingų to paties dalyko temų) ir išorinė (skirtingų dalykų susijusių temų) mokymo turinio integracija. Elektoriniame dienyne integracija nefiksuoja, pasigendama mokytojų tarpusavio susitarimų dėl mokymo turinio derinimo laiko, apimties atžvilgiu, bendrų projektinių darbų. Mokykla per mokslo metus yra suplanavusi praveisti 6 integruotas pamokas. Dalykų integracija stebėtose pamokose dažniausiai vykdyta fragmentiškai, daugiausia pateikiant palyginimus, pakartojant ar primenant tai, kas buvo mokytasi kitų dalykų pamokose. Remdamiesi pokalbių su vadovais, mokytojais, mokiniais duomenimis, stebėtų pamokų, dokumentų analize, išorės vertintojai priėjo prie išvados, kad mokykloje nepakankamai išplėtoti ir planinga mokomųjų dalykų integracija, retai remiamasi tarpdalykiniais ryšiais. Tinkamas integracijos ir tarpdalykinių ryšių naudojimas ugdymo procese sudarytų sąlygas sėkmingiau tenkinti mokinių ugdymosi poreikius, mažinti mokymosi krūvį, formuoti visuminį pasaulio suvokimą, skatintų mokytojus taikyti mokymą aktyvinančius metodus. Siekiant aukštesnės tiek formaliojo, tiek ir neformaliojo ugdymo ir mokinių mokymo (-si) kokybės, vertėtų daugiau dėmesio skirti kuo detalesniam integruojamųjų programų rengimui bei įgyvendinimui.

5. Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas pamokoje. Veiksmingą vertinimo formų ir būdų įvairovę, jų pakankamai kryptingą panaudojimą, nukreiptą į mokinių pažangą, mokymosi motyvacijos skatinimą ir palaikymą vertintojai užfiksavo tik 44 proc. stebėtų pamokų. Labai paveikus vertinimo galimybių panaudojimas stebėtas tik 14 proc. pamokų, kuriose mokytojai taikė formuojamąjį vertinimą žodžiu, gyre, skatino mokinius, motyvavo juos prasmingai veiklai bei naudodamiesi vertinimo informacija koregavo mokymą (-si). Tik pavienėse pamokose nurodyti mokiniams aiškūs vertinimo kriterijai, taikytos veiksmingos, padedančios numatyti tolimesnius mokymo (-si) tikslus įsivertinimo formos. Pastebėtina, kad apibendrinant pamoką mokiniams retai pateikta pagrįsta vertinimo informacija apie individualius kiekvieno mokinio ar mokinių grupės pasiekimus. Dažnai pamoka apibendrinta abstrakčiai, orientuojantis į mokinių savijautą, elgesį

pamokos metu arba į veiklą pamokoje. Išorės vertintojai rekomenduoja dažniau pamokose taikyti formaliojo ir neformaliojo vertinimo būdų derinius, pamokos pradžioje informuoti mokinius, kokiais kriterijais remiantis bus vertinamos žinios, gebėjimai, veikla, laiku teikti grįžtamąją informaciją apie mokinių pasiekimus bei pažangą, skatinti mokinių savęs vertinimą. Tikėtina, kad tai skatintų mokinių mokymosi motyvaciją, o mokytojui teiktų tolimesnio ugdymo proceso planavimui reikalingos informacijos.

Išorės vertintojų komanda yra įsitikinusi, kad visus rekomenduojamus patobulinimus mokykla gali įgyvendinti veiksmingiau panaudodama vidaus išteklius bei pasitelkdama išorės partnerius. Vertintojai pastebi, kad esamos ugdymo aplinkos būklė kelia grėsmę mokyklos bendruomenės narių saugumui ir sveikatai, nesudaro galimybių mokiniams ugdytis higienos normą atitinkančiose ir estetiškose erdvėse, menkina ugdymo įstaigos patrauklumą. Vertintojų komanda konstatuoja, kad būtina skubi steigėjo pagalba mokyklos pastato ir vidaus erdvių remontui bei teritorijos apsaugai.